

Канд. екон. наук Яковенко В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СТАРТАП ЕКОСИСТЕМА УКРАЇНИ ЯК СИСТЕМА ВЗАЄМОДІЇ ТА КОМУНІКАЦІЙ

Українська стартап-екосистема – це живий, динамічний простір, у якому взаємодіють підприємці, венчурні інвестори, бізнес-інкубатори, акселератори, освітні заклади, державні структури та інші інституції, що сприяють розвитку інноваційного бізнесу. За останнє десятиліття Україна продемонструвала стрімке зростання технологічного підприємництва, що привернуло увагу міжнародних інвесторів та створило сприятливі умови для запуску й масштабування перспективних проєктів.

В Україні активно розвивається сектор технологічних стартапів, що працюють у сферах штучного інтелекту, фінансових технологій, електронної комерції, медичних інновацій та блокчейну. Деякі українські стартапи, такі як Grammarly, GitLab, People.ai та Ajax Systems, досягли світового визнання, демонструючи конкурентоспроможність українських розробників на міжнародному рівні. Сталий розвиток стартап-екосистеми неможливий без фінансової підтримки, яку забезпечують як українські, так і міжнародні венчурні фонди. Серед найбільш активних гравців ринку виділяються A Ventures Capital, Genesis Investments, Horizon Capital, SMRK VC Fund. Окрім цього, зростає роль бізнес-ангелів та краудфандингових платформ, що допомагають молодим вітчизняним компаніям отримати необхідний стартовий капітал.

Майбутнє стартапів значною мірою залежить від підтримки, яку вони отримують у процесі розвитку. В Україні діють акселератори та інкубатори, такі як GrowthUP, Sector X, Radar Tech, 1991 Open Data Incubator. Вони не лише допомагають підприємцям структурувати бізнес-модель, а й сприяють виходу на глобальні ринки.

Науково-дослідні установи та вищі навчальні заклади відіграють важливу роль у формуванні стартап-екосистеми. Саме тут зароджуються інноваційні ідеї та готуються майбутні підприємці. Київський політехнічний інститут, Києво-Могилянська академія, Львівська політехніка та інші провідні університети

активно співпрацюють із технологічними компаніями, створюючи сприятливе середовище для розвитку стартап-культури.

Уряд України впроваджує низку ініціатив, спрямованих на стимулювання розвитку технологічних компаній. Одним із ключових кроків стало створення спеціального правового режиму Дія.City, який пропонує податкові пільги та гнучкі умови для ІТ-компаній. Також діє Український фонд стартапів, що фінансує перспективні бізнес-ідеї та сприяє їх виходу на ринок. Попри позитивну динаміку, українські стартапи стикаються з низкою бар'єрів, серед яких – обмежений доступ до венчурного капіталу, складність інтеграції на міжнародні ринки, дефіцит досвідчених менторів. Додатково, війна в Україні створила нові виклики, проте водночас стимулювала розвиток секторів військових технологій та кібербезпеки.

Майбутнє українських стартапів залежить від успішної інтеграції в глобальні економічні процеси, зростання венчурного інвестування та формування сприятливого законодавчого поля. Завдяки високому рівню компетентності інженерів та підприємницькій ініціативі, Україна має потенціал посилити свої позиції у світовій стартап-індустрії.

Українська стартап-екосистема має значний потенціал для подальшого розвитку, який можна спрямувати за такими ключовими векторами:

1. Розширення доступу до фінансування. Створення нових державних і приватних фондів підтримки стартапів, розширення венчурного капіталу, стимулювання бізнес-ангелів і залучення міжнародних інвесторів.

2. Глобальна інтеграція та вихід на міжнародні ринки. Посилення співпраці з європейськими та американськими акселераторами, полегшення доступу українських стартапів до міжнародних платформ фінансування та створення представництв у глобальних технологічних хабах.

3. Розвиток освітньої та наукової бази. Створення нових програм технологічного підприємництва в університетах, інтеграція науки та бізнесу, стимулювання комерціалізації наукових досліджень.

4. Формування сприятливого регуляторного середовища. Подальше вдосконалення спеціального правового режиму Дія.City, дерегуляція підприємницької діяльності в країні, державна підтримка стартапів у сфері оборонних технологій і кібербезпеки.

5. Розвиток інфраструктури для стартапів. Створення нових технопарків, інкубаторів і акселераторів, надання пільгових умов для розвитку інноваційних компаній, розвиток індустріальних хабів у регіонах.

6. Фокус на військові та подвійні технології. З огляду на безпекові виклики, активне інвестування у військові стартапи, розробку безпілотних технологій, кібербезпеку, цифрову розвідку та засоби електронної війни.

7. Зміцнення зв'язків між стартапами та корпораціями. Формування програм співпраці між великим бізнесом і стартапами, стимулювання корпоративних венчурних інвестицій, створення інноваційних лабораторій при великих компаніях. Реалізація таких векторів сприятиме суттєвому зміцненню позицій України як одного з ключових гравців у сфері технологічного підприємництва.

Список використаних джерел:

1. Яковенко В.С., Гаркуша В.Ю. Тенденції розвитку ринку генерації сонячної енергетики України. *Бізнес-Інформ*. 2021. № 4, С. 114–119. <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-4-114-119>.
2. Яковенко В.С., Казеян Н.К. Соціальна інженерія в Інтернет просторі. *Інформаційні технології та моделювання економічних процесів*. 2016. Вип. III-IV(63-64). С. 119–126.
3. Яковенко В.С., Кучеренко С.К. Методичні аспекти оцінювання туристичної інфраструктури України. *Бізнес Інформ*, 2022. № 6. С. 151–157.
4. Яковенко В.С. Стартап-підприємництво як прояв креативної економіки. Актуальні аспекти розвитку суб'єктів підприємництва в умовах глобальної економіки: колект. моногр. за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро: Біла К.О., 2021. С. 225–237.